

itd. Ker je knjiga poleg za osnovne, prikladna tudi za meščanske in nižje srednje šole, smo prepričani, da se jo bo uvedlo tudi tam, ko se spozna njeno vsestranost.

—k **Dr. Lavo Čermelj: Materija in energija v sodobni fiziki.** »Pota in cilji« 17. in 18. zvezek. Tekom zadnjih dvajset let more zasnovati prirodoslovec ogromen napredek v fiziki. S sijajno umsko in eksperimentalno tehniko je prodrl v zgradbo molekula in atoma, ki jih danes že lahko šteje, meri, tehta, ji določa hitrost itd. Atom, ki se je zdel nedeljiv, se je izkazal kot kompliciran sestav pradbrih teles, ki krožijo okoli centralnega jedra kot planeti okoli svojega sonca. V mikronih je odkril zadnje sestavne dele materije, v kvantih najmanjše delovne enote, energije itd. Vse to velepomembno pot fiziko-kemije, ki je v stanu popolnoma spremeniti naš dosedanj svetovni nazor, piše Čermeljeva knjiga poljudno in prikupno, tako, da je dostopna vsem izobražencem, ki se zanimajo za napredek fizikalne vede ter iščejo enotne slike o svetu. Opremljena je z mnogimi risbami in preglednimi tabelami. Našemu izobraženstvu knjigo prav toplo priporočamo.

—k **Aljaževa Slovenska Pesmarica.** I. in II. del: Nobena zbirka napevov ni zanesla tako globoko in tako na široko slovenske umetne in narodne pesmi kot Aljaževa Pesmarica. Že II. izdaja je popolnoma pošla, neprestano pa dohajajo nova naročila za Pesmarico. Zato je Mohorjeva družba priredila novo, III. izdajo. Iz te pa je izločila nekaj pesmi, ki jih je povojna doba sama črtala ali pa so jih izločili glasbeniki kot manj prikladne. Namesto njih pa so se privzele v zbirko nove pesmi raznih skladateljev. Za sedaj to izdaje samo objavljamo in opozarjamo nanje za pesem vneto občinstvo.

—k **»Naš List« u štampi.** Uredništvo poznatog dečjeg časopisa »Naš List« objavljuje, da je I. (septembarski) broj u štampi i da će se ovih dana početi sa ekspedicijom. — Nastavnici srednjih i učitelji narodnih škola treba da požure sa skupljanjem pretplate, koja za ovu školsku godinu iznosi 20 dinara, a šalje se, kao i do sada: Administraciji »Našeg Lista« — Beograd. — (Pop-Lukina ul. br. 14.)

—k **Josip Stritar: Izbrani spisi za mladino.** Priredila Fran Erjavec in Pavel Fler. Z risbami okrasil Saša Šantel. V Ljubljani 1923. Izdala, natisnila in založila Učiteljska tiskarna. Str. LXX. + 411. Cena elegantno vezani knjigi 60 Din.

V znani Erjavec-Fleretovi zbirki »Slovenski pesniki in pisatelji« ki jo izdaja podjetna Učiteljska tiskarna, je izšel sedaj za Levstikom-Erjavcem in Valjavcem tudi Nestor naših živčih pisateljev, to je **Josip Stritar.** Pisati o samem Stritarju in njegovem delu bi bilo danes že odveč, saj ga menda ni šolarčka, ki bi ne poznal tega imena, zato je bilo vsekakor umestno, da je izšel že sedaj tudi v mladinski izdaji, po kateri bodo pa gotovo radi segli tudi najširši krogi odraslega občinstva, ker so njegovi spisi že davno pošli. Tudi Stritar je do vseh podrobnosti urejen po vzorcu prejšnjih zvezkov te elegantne edicije ter obsega obširen življenisepis s oceno Stritarjevega dela, pesmi za mladino, razne pesmi, basni, prizore in igrokaze, povesti, poučne spise ter podroben tolmač. Tako je pokazan Stritar v vseh vidikov svojega obširnega udejstvovanja po najbolji posrečenih produktih z dotičnih polj. Mož stoji pred nami v celoti, zato na tudi v vsej svoji moččnosti in to je tudi največja zasluga obeh prirediteljev, kojih metoda je znana in preizkušena že po dosedanjih njenih izdajah naših klasikov. Kakor vsi dosedanj zvezki, je tudi Stritar bogato ilustriran, in sicer po Saši Šantlu, ki ga oozna slovensko občinstvo že dolgo kot enega najboljših naših ilustratorjev. Glede na vse to knjigo naitopie priporočamo saj je cena pri njeni razkošni opremi in veliki obsežnosti več kot nizka. Prihodni zvezki te najlepše zbirke današnjega našega knjižnega trga, na katero bo lahko ponosen ves narod, ko bo dokončana, bodo obsegali Simona Jenka (ki je že v tisku), nadalje A. M. Slomška, J. Kersnika in Iv. Tavčarja.

—k **Lisica Zvitorepka, Jos. Brinar:** Mladina kakor tudi vsi ljubitelji prirode posegajo s posebnim veseljem po knjigah, ki prinašajo mične dogodbe iz živalskega življenja. Zato se je tudi Brinarjeva zbirka živalskih pravljic tako udomačila med nami, da je ime lisice »Zvitorepke« že postalo v Slovincih obče navadno, kakor n. pr. pri Francozih ime Renad in v Nemcih Reinecke ali pri Srbohrvatih naziv

Lija. »Lisica Zvitorepka« ni spisana nalašč za »pridkane« otroke, ampak knjiga je namenjena mladim in starim bravcem (po načelu: Ako pišeš za mladino, ne piši samo za mladino!). Mladim čitateljem prinaša knjiga zabavnih uric, starim pa podaje verno zrcalo življenja. Poleg razvedrila in zabave najdemo namreč v knjigi tudi obilo zlatih naukov za življenje. Kakó požrešnost in častihlepnost vodi v pogubo; kakó pretkanost zmaguje nad glupostjo; kakó doseže za lizum čast in slavo, a neroda-poštenjak »nosi le vodo v Savo«: vse tako in še marsikako nam pove — Zvitorepka. »Lisica Zvitorepka« je že nekaj let sem izginila s knjižnega trga in tudi tiste »Slovenske večernice«, ki so prve prinesle te živalske pravljice v slovenske domove, so že izvečine raztepele in porazgubljene. Zato bo pač sedanja doraščajoča mladež zopet veselo posegla po novi izdaji »Lisice Zvitorepke« ter se vnovič in vnovič smejala in zabavala ob spletkah naše pretkane lisičke-sestričke.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Darila »Učiteljskemu konviktu« v Ljubljani.** 7% obveznice državnega investicijskega posojila (s kuponi od meseca septembra 1922): Justina Kramarjeva, učiteljica v Tomišlju, 1 à 100 Din; prej izkazanih 105 obveznic à 100 Din, skupaj 106 obveznic à 100 Din = **10.600 Din.** Srčna hvala!

Iz naše stanovske organizacije.

+ **Poročevalce o zborovanjih okrajnih učiteljskih društev za naš list** opozarjamo na sklep pokrajinske skupščine, da naj bodo poročila prav kratka. Opusti naj se vse formalnosti: otvoritve, pozdravov, naštevanje »višjih« oseb, opisovanje gostilniške postrežbe itd., itd. Poročilo naj služi statistiki, informaciji in pregledu smeri gibanja in orientaciji. Poročila naj obsegajo: Društvo, kraj in dan zborovanja; stanovske smernice društva; referati in predavanja (teme), predavatelji, zelo važne (a kratke) poteze debate in število navzočih ter odsotnih članov; resolucije predavanj in sklepi zborovanj, v kratki obliki. — Prosimo, držite se tega sklepa, ker sicer bodo zopet zamude s poročili. Hranimo z dragim papirjem in tiskom!

Iz glavnega odbora UJU v Beogradu.

+glo. **SEJA IZVRŠILNEGA ODBORA UJU v BEOGRADU** dne 8. septembra t. l.:

1. **Knjižnica UJU.** Predsednik gosp. Stanković je predlagal, da se zasnuje knjižnica UJU. Odbor je sprejel ta predlog in je sklenil, da se v to svrhu nabavi potrebne omare in bo v začetku vodil knjižnico strokovni tajnik.

2. **Reorganizacija učiteljskih.** Predsednik Stanković je poročal, da je eno najvažnejših vprašanj, ki jih ima izvesti Glavni Odbor UJU v tem letu z ozirom na resolucije kongresa, da deluje na vprašanje reorganizacije učiteljskih in izdelave novega učnega načrta za nje. Predlagal je, naj-se na g. ministra prosvete naslovi predlog, da se osnuje anketa strokovnjakov iz vseh delov naše države, ki bo izdelala načrt zakona o učiteljskih v zvezi z učnim načrtom in ob isti priliki bi reševala vprašanje: na kak način bi se prišlo do dobrih nastavnikov na učiteljskih v zvezi z vprašanjem višje izobrazbe učiteljstva. V debati se je povdarjalo, da se je pri tem ozirati na to, da je izvesti organizacijo učiteljskih tako, da bo mogoč prestop na univerzo.

Iz poverjeništvu UJU v Ljubljani.

+pov. **Blagajnikom okrajnih učiteljskih društev!** Tovariše blagajnike prosim, da se bolj pogosto spominjajo glavne blagajne. Pri zborovanjih učiteljskih društev bo dovolj prilike, opozoriti članstvo, naj stori napram blagajni svojo dolžnost. Letošnji izredni izdatki so nam blagajno do dobra izčrpali. Prosim torej, poživimo organizacno delo tudi v tej smeri. Ob enem prosim, da nam poravnajo društva, ki tega še niso storila, stroške I. zvezka stanovske strok. knjižnice. 10 društev je še na dolgu te stroške. Če ta opomin ne bo zalegel, bomo dotična društva imenomoma navedli v »Učiteljskem Tovarišu«.

Glavni blagajnik.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje v prvi polovici oktobra. Kdaj in kje, o tem v prihodnji številki. Dnevni red bo zelo zanimiv. Odborova seja v nedeljo, 23. t. m. po prihodu opoldanskega vlaka v Ribnici. Več v vabilih posameznim odborikom.

= **NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v torek, 2. oktobra točno ob 9. uri v osnovni šoli v Novem mestu po tem dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo o skupščinah. 3. O sadnih vrstah, ki so primerne za naše kraje; predava strokovnjak z Grma. 4. Slučajnosti. Po zborovanju skupen ogled sadne razstave na kmetijski šoli na Grmu. Pri zborovanju vplačevanje članarine za Slov. Šol. Matico za leto 1923. in razdelitev podrobnega učnega načrta in skic za risanje. Razstava bo zelo zanimiva in poučna, zato upam, da pridete vsi. Predsednik.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana

Štev. 410/1.

RAZPIS NADUČITELJSKE SLUŽBE.

Na dvorazredni osnovni šoli v **Zabukovju** se razpisuje nadučiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo po predpisani poti najkasneje do **dne 10. oktobra 1923**

pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniški, Brežice, dne 15. septembra 1923.

Štev. 2250.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE NA MEŠČANSKI ŠOLI.

Po naročilu višjega šolskega sveta z dne 10. septembra 1923, št. 6780 se razpisuje v stalno namestitev na dekliški meščanski šoli II. v Mariboru služba strokovne učiteljice za I. skupino in za srbski ali hrvatski jezik, odnosno za I. ali II. zagrebško skupino.

Redno opremljene prošnje je treba

vposlati mestnemu šolskemu svetu v Mariboru najkasneje do

dne 14. oktobra 1923.

Mestni šolski svet v Mariboru,

dne 15. septembra 1923.

Predsednik: V. Grčar, l. r.

Štev. 533/0—534/0.

RAZPIS NADUČITELJSKIH IN UČITELJSKIH SLUŽB.

Z dovoljenjem višjega šolskega sveta se v tukajšnjem šolskem okraju razpisujejo v stalno namestitev naslednje učiteljske službe in nadučiteljska služba:

1. **Sv. Boltenk na Kogu,** 4razrednica: mesto nadučitelja in učiteljice.

2. **Sv. Tomaž,** 6razrednica: 2 učiteljski službi, eno le za moške prosilce.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim potom vlagati pri označenih krajnih šolskih svetih do

dne 8. oktobra 1923.

Okrajni šolski svet ormoški.

Predsednik: Pavel Flerè s. r.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. avg. t. l. **Din 324.293.—**

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%, proti polletni odpovedi pa po 7%.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znamk za 4 Din se ne odgovarja.

Pokusite — — — — — **ŽIKO** — — in se prepričajte, da ni okusnejše kave. Popolnoma nadomešča pravo kavo, zato je tudi najcenejša. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Prijatelji nekdanje Vydrovke jo lahko naroče tudi direktno po povzetju najmanj 5 kg. **Pražarna »Žika«, d. z. o. z.** Ljubljana, Rožna dolina.

... Pošljite nemudoma zopet 5 kg Žike. Ker je kuhinja par dni brez nje, je vse narobe. M. P. Bled, 27. 7. 1923.

... Žike smo se tako privadili, da ne potrebujemo nobene druge kave ... F. H. naduč. Svečina, 2. 5. 1923.

... Žika je res takšna, kakor je bila svoj čas Vydrovka, zato mi pošljite zopet 5 kg ... I. S. Rečica, 3. 6. 1923.

DRUGA SRBSKA ALI HRVATSKA ČITANKA

prikladna za višje razrede osnovnih šol in tudi za meščanske ter nižje srednje šole.

Sestavil: **TOMO JEDRLINIČ.**

Odobreno od oddelka za prosveto z dne 21. VIII. 1923, št. 3137.

CENA VEZANI KNJIGI 22 DIN.

Knjiga je drugi del »Srbsko-hrvatskih čitank za slovenske osnovne šole« v treh delih, ki jih izda Učiteljska tiskarna.

NAROČA SE V KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priporočamo!

Priporočamo!

Pravkar je izšel

zemljepis Jugoslavije
I. del

slovensko ozemlje

[Sestavila: **PAVEL PLESNICAR** in **RADO GRUM.**]

Z 10 zemljevidi in 24 pokrajinskimi slikami.

Odobreno z odlokom pokrajinske uprave za prosveto.

Cena vezani knjigi 28 Din.

Naročila sprejema: Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani.